

UE impune capacitate operațională de injecție a CO₂ până în 2030 – creând o piață nouă cu România în prim plan

Conform Regulamentului pentru Tehnologii cu "Zero Net" Emisii (Net Zero Industry Act) - Regulamentul (UE) 2024/1735, denumit "NZIA", UE a stabilit un obiectiv obligatoriu de 50 de milioane de tone de capacitate operațională de injectare a CO₂ până în 2030. Masurile de implementare recente identifica producătorii de petrol și gaze din UE supuși obligațiilor NZIA și stabilesc contribuțiile lor proporționale. Producătorii din România reprezintă peste 20% din aceste obligații, poziționând România ca un actor central în noul sistem european de stocare a CO₂.

Ponderea semnificativă a României în realizarea obiectivului, combinată cu geologia favorabilă – în special zăcămintele epuizate potrivite pentru conversia în situri permanente de stocare a CO₂ – pot crea oportunități majore pentru dezvoltarea capacității de stocare și a infrastructurii de transport și midstream asociate.

1 Capacitatea de injecție obligatorie a CO₂ conform NZIA

Deși tehnologiile de captare a carbonului devin tot mai viabile în UE, acestea nu pot fi implementate la scară fără acces fiabil la situri geologice de stocare autorizate. Prin NZIA, UE urmărește să rezolve o problemă de coordonare a pieței: industriile pregătite să capteze CO₂ risca să nu aibă unde să îl stocheze, în timp ce investitorii în stocare se confruntă cu costuri inițiale ridicate înainte de a putea solicita autorizații. Prin îmbunătățirea transparenței datelor geologice, solicitarea ca statele membre să raporteze progresul în dezvoltarea stocării și crearea unui mediu investițional predictibil, NZIA urmărește să alinieze investițiile în captare, transport și stocare într-un lanț comercial funcțional.

Regulamentul poziționează injecția și stocarea geologică permanentă a CO₂ ca elemente esențiale pentru atingerea neutralității climatice. În acest sens, NZIA obligă producătorii de petrol și gaze licențiați în UE să dezvolte o capacitate operațională de injectare de 50 milioane tone de CO₂ anual până în 2030. Pentru atingerea acestui obiectiv, titularii de licențe trebuie să contribuie proporțional, în funcție de producția lor de petrol brut și gaze naturale din perioada 2020–2023.

Printr-o serie de măsuri de implementare din 2025 (Regulamentul Delegat (UE) 2025/1477 și Decizia Comisiei din 2025 (UE) 2025/1479), UE a stabilit lista obligatorie a entităților vizate și obligațiile exacte privind capacitatea de injecție. Cei cinci cei mai mari contribuitori care fac obiectul Deciziei Comisiei din 2025 sunt:

- Producători din Țările de Jos: ~ 13.960 kt/an (aprox. 26,64%)
- Producători din România: ~ 10.250 kt/an (aprox. 20,50%)
- Producători din Italia: ~ 6.950 kt/an (aprox. 13,90%)
- Producători din Germania: ~ 5.370 kt/an (aprox. 10,74%)

- Producatori din Polonia: ~ 4.260 kt/an (aprox. 8,52%)

Pentru a atinge volumele țintite, producatorii: pot investi în sau dezvolta proiecte de stocare CO₂ individual sau prin intermediul unui joint venture, pot încheia acorduri cu alți producatori obligați sau pot încheia contracte cu dezvoltatori terți de soluții de stocare.

Conform Regulamentului delegat, în cazul în care un producator de petrol și gaze obligat încetează să existe din punct de vedere juridic până la 31 decembrie 2030 sau în cazul în care autorizația relevantă este transferată, obligația de contribuție este preluată de către noul titular. Cu toate acestea, Regulamentul delegat nu clarifică situația în care entitatea intră în dizolvare sau procedura de insolvență înainte de 31 decembrie 2030. În acest caz, dacă obligațiile nu sunt alocate comercial în cadrul sau ca urmare a acestor proceduri, este posibil ca statul membru să fie nevoit să asigure continuitatea – deoarece obiectivul de 50 Mt/an trebuie atins, iar obligația nu poate rămâne fără titular. Având în vedere aceasta lacună legislativă, ar fi necesare măsuri naționale suplimentare pentru a preveni situația în care obligația rămâne fără titular.

Termenele-cheie NZIA includ: raportarea producătorilor și volumelor de către statele membre până la 30 septembrie 2024, stabilirea contribuțiilor de către Comisie în 2025, depunerea planurilor de livrare până la 30 iunie 2025, rapoarte anuale de progres începând cu 30 iunie 2026 și stabilirea penalităților naționale până la 30 iunie 2026.

Obiectivul pentru 2030 reprezintă doar începutul volumelor mult mai mari necesare până în 2050. NZIA obligă statele membre să faciliteze activ dezvoltarea captării și stocării CO₂, să elimine barierele, să sprijine infrastructura de transport și să creeze o piață competitivă și accesibilă pentru servicii de injectare și transport al CO₂.

2 Cota de peste 20% a României: volume și implicații de piață

Decizia Comisiei din 2025 enumera cotele individuale. Pentru producătorii din România, Decizia Comisiei din 2025 stabilește aproximativ următoarele cote: OMV Petrom S.A. 5,880 kt/a, S.N.G.N Romgaz S.A. 4,120 ktp/ si Black Sea Oil & Gas S.A. 250 kt/a – totalizând puțin peste 10 Mt/an până în 2030, puțin peste 20 % din obiectivul Uniunii de 50 Mt/an.

Documentele de politici ale României menționează o obligație de aproximativ 9 Mt/an până în 2030, a doua cea mai mare povară națională din UE. Acest lucru evidențiază necesitatea urgentă de investiții în capacități de stocare și infrastructura midstream.

Pentru aceste volume, România va necesita mai multe situri de stocare autorizate și operaționale până în 2030, conectate la sisteme de colectare, comprimare și transport al CO₂ (prin conducte și, eventual, transport maritim, rutier sau feroviar).

Opțiunile de stocare includ acvifere saline și câmpuri de hidrocarburi epuizate, ambele eligibile în conformitate cu NZIA și Directiva CCS 2009/31/CE. Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Minier, Petrolier și al Stocării Geologice a Dioxidului de Carbon ("ANRMPSG") este responsabilă de desemnarea zonelor din România în care pot fi selectate siturile de stocare și de publicarea acestor zone pe site-ul sau oficial.

ANRMPSG evaluează, de asemenea, capacitatea de stocare disponibilă în zonele identificate, inclusiv prin autorizarea activităților de explorare în conformitate cu cadrul de reglementare aplicabil. În 2025, pe web site-ul ANRMPSG a fost publicată o evaluare preliminară a regiunilor din România pentru stocarea geologică a CO₂, identificând opt regiuni morfostructurale din România în care pot fi selectate situri de stocare a CO₂ pe baza adecvării geologice.

Regulamentul delegat recunoaște producătorii neobligați (adica cei cu producție sub pragul reglementat) care exploatează instalații de stocare ca potențiali dezvoltatori terți, permițând modelele capacity-as-a-service.

Pentru emitenții industriali, rapoartele anuale solicitate producătorilor obligați vor dezvalui informații esențiale, cum ar fi amplasamentele, capacitățile, calendarele, calitatea CO₂, modurile de transport, decizia finală de investiție (final investment decision - „FID”) și datele operaționale – informații necesare pentru negocierea contractelor de stocare pe termen lung.

3 Pașii legali ai României pentru implementarea NZIA

România și-a actualizat cadrul național privind CCS pentru a se alinia la NZIA și a accelera dezvoltarea capacităților de stocare, după cum urmează:

- Prin OUG 139/2024, România a modificat OUG 64/2011 pentru a permite emiterea directă a autorizației de stocare către titularii de acorduri petroliere existenți, dacă situl este deja caracterizat și se demonstrează capacitatea tehnică și financiară.
- Actul prevede încetarea acordurilor petroliere pentru zone convertite în situri de stocare, menținând obligațiile pentru restul perimetrului.
- OUG 139/2024 impune reguli transparente și nediscriminatorii de acces: Autoritatea Națională de Reglementare în Energie („ANRE”) aproba accesul la infrastructura de transport CO₂, ANRMPSG stabilește regulile de acces la siturile de stocare, iar ANRE gestionează soluționarea litigiilor privind tarifele.
- ANRMPSG trebuie să stabilească proceduri de acces la Fondul Geologic Național.
- Licențierea transportului CO₂ este integrată sub ANRE, consolidând reglementarea midstream.

În plus, recent, în iunie 2025, a emis noi instrucțiuni pentru verificarea, printre altele, a capacității financiare și tehnice a operatorilor de stocare a CO₂.

Aceste măsuri legale clarifică procedurile de autorizare, principiile accesului liber, rolurile instituționale și alinierea la obligațiile NZIA.

4 Ce ar trebui să facă acum companiile

- Producătorii obligați. finalizarea portofoliilor de proiecte bancabile și/sau contractele cu terți pentru a livra cantitatea alocată de Mt/an până în 2030; și pentru a alinia FID și autorizațiile cu obligațiile de raportare ale NZIA și noua procedură accelerată de conversie pentru perimetrele de hidrocarburi eligibile.
- Dezvoltatorii terți de stocare. avansarea screening-ului siturilor în acvifere saline și câmpuri epuizate utilizând serviciile de stocare multi-client cu acces liber conform datelor Fondului Geologic Național și poziționarea pentru preluarea de la producătorii obligați și emitenții din cadrul Sistemului de comercializare a emisiilor (Emissions Trading System) al UE în conformitate cu cadrul NZIA.
- Emitenții industriali: corelarea calendarului de captare cu datele de disponibilitate a stocării și negociații capacitatea de stocare pe termen lung și specificațiile privind calitatea CO₂, valorificând transparența și raportarea anuală pentru a reduce riscurile asociate deciziei finale de investiție (FID).
- Toți participanții din piață. monitorizarea reglementărilor ANRMPSG/ANRE privind accesul, tarifele și acordarea de licențe și asigurarea faptului că documentația privind capacitatea financiară și tehnică respectă standardele ANRMPSG, pentru a evita întârzierile în acordarea autorizațiilor.

5 Concluzie

România deține acum o poziție competitivă semnificativă: cu una dintre cele mai mari obligații de stocare impuse la nivelul UE și cu un sistem de reglementare adaptat pentru implementare rapidă, România este bine poziționată să devină un hub de stocare și transport CO₂ în Europa Centrală și de Est. Pentru investitori, dezvoltatori de stocare, operatori midstream și emitenți industriali, România poate oferi nu doar capacitate, ci și poziționare strategică în lanțul valoric european emergent al CO₂.

Partile interesate care explorează oportunități, analizează implicațiile normative, evaluează parteneriate sau doresc să poarte discuții preliminare sunt invitate să ne contacteze pentru informații suplimentare.